

Viðmerking

Landsstýrið góðkent ov høg streymgjöld

Í fleiri ár hevur SEV tikið ovurpris fyri streym, og í eini tvey ár hevur SEV latið nakrar brúkarar rinda meir, so aðrir sleppa biligari. Men ein almennur felagsskapur við einkarrætti kann av røttum ikki loyva sær hetta. Og tað er tí óskiljandi, at landsins myndugleikar bara lata standa til

Landsstýrið skal á hvørjum ári taka støðu til uppskot SEV's um streympris, og eftir øllum at døma heldur landsstýrið, at prisirnir eru í finasta lagi, tað hevur góðkent prisirnir.

Hetta er ikki sørt undrunarvert, tí fleiri politikarar mótmæltu – eisini onkur av landsstýrismonnum – tá ið SEV-stýrið einans ætlaði at seta gjöldini niður við 5 oyrum. Endaliga uppskotið gjørdist tó uppaftur minni, nevnilig 3 oyru. Hetta varð úrslitið eftir eina meira enn ivasama atkvøðugreinslu á ársfundi SEV's 27.10.1995, har uppskotið varð samtykt við minst møguligum meirluta.

Og landsstýrið góðkennir uttan hovásták uppskotið. Men nú er knappliga eingin politikari, ið mótmælir. Hvussu ber tað til?

Avger landsstýrisins eigur tó ikki óátalað at fara aftur við borðinum. Avgerðin má sleppa at standa sína orynd.

Reglurnar ikki hildnar
SEV er ein almennur felagsskapur við einkarrætti, og eru bæði SEV og landsstýrið bundin av teimum reglum, ið galdandi eru fyri slíkar felagsskapir.

Hygga vit aðrastaðni eru reglurnar reiðuliga greiðar – felagsskapirnir skulu hvíla í sær sjálvum. Hetta merkir stórt sæð, at tað hvørki má vera undirskot ella yvirskot fleiri ár á rað, og at gjaldið skal útroknað við støði í »framleiðslu-

kostnaðinum» (5% »yvirbudgeetting« kann loyvast); heldur ikki má munur gerast á brúkarunum.

Einki er at ivast í, at hesar reglur eisini mugu galda fyri SEV. Í dag er löggivið á hesum øki í Danmark, kortini er eingin grund til at halda, at vit í Føroyum eru stóð í einum rættarlíggum tómrúmi. Meginreglurnar mugu haldast, antin vit hava löggávu ella ei.

SEV hevur nú í eitt 5-ára skeið havt avlop¹ á hvørjum ári – íalt einar 75 mió. So stór avlop fleiri ár á rað er ikki í samsvari við reglurnar.

Tá ið leiðsla SEV's leggur ætlanir, verður farið sera varisliga fram. Og tær ætlanir, sum landsstýrið hevur lagt til grundar fyri sína góðkenning, hava víst lítið og einki avlop.

T.d. var tað upprunaliga ætlað avlopið fyri 1995 uml. 5% (sum landsstýrið góðkendi prisirnir í 1995 eftir). Men avlopið gjørdist uml. 10%². Í 1996 hevur SEV ætlað avlopið til uml. 5%, men helst gerst tað aftur í ár uml. 10%.

Leggjast kann afturat, at ætlanirnar hjá SEV bæði í 1995 og í 1996 eru »pyntaðar« negativt, so at yvirskotið skuldi sigga út sum minst. Landsstýrið góðkennir sostatt ikki bara avlop fleiri ár á rað, men eisini at avlopið einstøk ár er væl meira enn »framleiðsluprísurin«. Hetta er brot á reglurnar.

SEV hevur havt síðvenju fyri mongdaravsláttir, men

tað er ikki langt síðan, at SEV breyt meginregluna um ikki at gera mun á brúkarunum. Ein úrvaldur bólkur av iðnaðarvirkjum fær nú serligan avsláttur. Hetta merkir, at vanligi brúkarin – eins og virkir, fyrirkøkur og stovnar, ið mugu liva við tí vanliga mongdaravsláttinum – í veruleikanum gjalda til henda bólkinn av brúkarum. Afturat hesum fær hesin bólkurin serligan avsláttur beinleiðis frá landinum. Sjálvsagt ber til at skifta orð um, hvussu rimuligt tað er at geva eyka sømdir ella ikki. Men avslátturin hjá SEV er ikki samsvarandi reglunum.

Málið nú kannast

Viðmerkjast kann, at tá ið vit her tosa um avlop, so er tað aftaná at góðkendi er fyri olju, rakstur, fyrisiting og rentur, og eisini aftaná, at avskrivningarnar eru drignar frá (í 1996 70 mió.). Gev samstundis gættur, at gjaldfæri hjá SEV er sera gott, og at eiginignin er ríkiliga stór.

Landsstýrið kann heldur ikki umbæra seg við, at tað hevur loyvt ovurprísinum, tí SEV hevur tørv á peningi til stórra íløgur. SEV hevur onga tilfika avgerð tikið, heldur ikki um at halda fram við vatnorkuútyggingini á Eiði.

Men helst er tað hetta, sum landsstýrið kortini hevur gjørt. Dult aftanfyri góðkenning landsstýrisins av streymgjöldunum liggur óivað ein áheitan á SEV um

aftur at fara í holt við vatnorkuna.

Tað kann ikki vera annað enn rætt og rimuligt, at streymprisirnir verða kannaðir til botns. Avgerðin ávirkar hvørt húski og virki í Føroyum. Ber til at kærta góðkenning landsstýrisins verður hetta gætt, og biðið verður um, at landsstýrið grundgevir fyri, hví meginreglurnar fyri felagsskapir av hesum slagnum ikki verða hildnar. Helst man vera rætt eisini at senda eina kærnu til príssettirlitið.

Samstundis heiti eg á okkara politikarar um at kanna nevndu umstøður, og um landsstýrið longu hevur givið beinleiðis ella óbeinleiðis tilsøgn um framhaldandi útygging av vatnorkuni.

Undir Fjalli 25.2.1996
Klæmint Olsen,
SEV-umboðslimur

¹ Skal skiljast breitt, sum fevnandi um olju, lenir og annan rakstur, fyrisiting, rentur og avskrivningar.

² Lov om elforsyning³ kom í 1976. Samstundis verður tað sokallaða »elprisudvalg« sett á stovn, ið skal góðkenna streymprisarnar hjá donskum elfeløgum.

³ Her er ætlaða úrslitið í 1996 tikið við.

⁴ Grannskoðaður roknskapur er enn ikki tøkur.

Skotárs-konsert

við

MOIRAE & GLEIPNIR

verður í

Norðurlandahúsinum

hóskvöldið 28. februar 1996, kl. 19.30

Atgongumerki á kr. 70,-
fæst á Kunningarstovuni og í húsinum

Ærin og lambið
sluppu við
lívnum.....

Hvat galið er við tí vanliga degnum??? Kr. Himmelfærdardag. Nógvar sangarar eru nógv ímóti at kórstevnun verður flutt. Nógvar arbeiða hálvan dag Flaggdagin, so skalt tú luttaka, skal hálvur annar dagur keypast á arbeiðnum.

Aftur til nakað heilt annað...

N. A. C. F. Er tað nakar, ið hevur hoyrt um hetta?

Vit lósu í bløðunum, at ein kórleiðari skrivaði um hetta, og vit fóru at frengast.

Ein North Atlantic Choir Festival, ið verður í Føroyum alla viku 25 í juni í ár. Hvat vita kórini í Føroyum um hetta? Er hetta ikki ein uppgáva hjá Kórsambandinum, sum ikki at gloyma er á figgjarlógini (§10 MENTAN) hvar endamálið er at jætta stuðul til tónleik og sang. Eigur hesin peningurin ikki at verða nýttur til okkum øll, ið gjalda til Kórsambandið???

Og merkir ein Festival ikki nakað øll (les kór) eru felags um?

Vit hava frætt, at manskórið, ið var í Wales – á veg heim aftur, í Skotlandi, hoyrði um hesa festival. Men teir vistu bert, at teir ikki skuldu luttaka.

Men hvør skal luttaka??? Vit vita – kórleiðarin, ið skrivaði í bløðunum, hann veit!

Hví bara eitt einasta kór???

Vit hava enná sæð skrána fyri hesa Festival,

og hava sæð, at ikki færri enn 4 rockorkestur skulu verða við. Skal eitt sokallað »hálvgamalt, klassiskt kór« fara at syngja rock???

Hví ikki latið eitt meira rytmið kór tikið sær av tí – tað eru tvey rytmið kór í Føroyum, og tvey syngjafnir, kanska serliga til ein rockbólk. Av tí at tað bert eru tvey rytmið kór í Føroyum, hevði hetta avmarkað seg sjálvt í vavi, (tí her nýðast fólk eisini at taka fri fyri at verða við). Um tað er tí »fyrirreikararnir« eru bangnir fyri.

Hetta er so sera hugstoytandi fyri okkum útiðstú.

Hvussu kunnu vit við gleði gjalda og luttaka á Kórstevnuni, har man bert er at kalla ifylla???

Tí tað er tað einasta »VIT« sleppa við til.

Kann Kórsambandið ikki royna at yvirtaka øll tilboð og stórverk, og lata øll fáa ein møguleika at luttaka.

Skiðtt verður kanska eisini Ólavskúkúrið bert fyri útvald, hvør veit?

Huldubræv verður hetta, tí ikki er lukkuligt at leggja seg út við »tey stýrandi« innan kórverðina í Føroyum.

Vinarliga,

Troyttir, hugstoyttir
sangarar gjøgnum
fleiri ár í einum
miðalkóri

Eintak av hesum brævi verður sent til KSF, Dimmalætting og Sosialin.

Lesarabrøv

Eitt hjartasuff til Kórsamband Føroya

Undirritaðu hoyra millum teirra, ið gjørdust sera fegin um, at stig vóru tikið til at endurstovna Kórsambandið.

Men stokkut var gleðin. Skjótt kom handan vælkenda (tíverri) kenslan av útveijing og útiðynging aftur.

Til byrjanina:

Tá sangárið byrjaði aftur í sept. 95 vóru tað næstan fyrstu boðini, at gjaldast skuldi kr. 50 til Kórsamband Føroya – hetta fyri hvønn lim í kórnum. Og tað var í finasta lagi.

MEN longu í nov. sama ár komu boð um aðrar 50 kr. Tí kór ið ikki høvdu góðtíð limagjald kunnu ikki koma við á kórstevnuna, ið í ár verður 25. apríl. (Har tú verður biðin um at fáa tær fri frá arbeiði 26. apríl fyri at kunna luttaka í felags-

venjing til tað stóra kórið!!! Tí um tú vilt verða við, hevur tú skyldu at møta til allar venjingar. Hetta er eisini nakað nýtt. (Hvussu við suðuroyingum t.d.).

Tær fyrru 50 vóru fyri seinasta ár og so hesar nýggja 50 fyri í ár. Hvussu verður so tá vit byrja aftur í sept.???

Vanliga er at hava eitt sangár og eitt ársgjald. Hví er hetta broytt???

Nótur – teimum hava vit fingið eitt avrit av og skulu sjálf margfalda teir. Tað er í lagi, tí so fær man nótarnar

tað fyrr, og kann fyrirreika seg til kórstevnuna.

Men so til nakað heilt annað...

Longu í nov. byrjaðu nógv í okkara kóri at tosa um komandi nýggjárskonsert – fleiri kundu hugsað sær at luttikið í tiltakinum. Tí vit halda, at tað hevði verið sera mennandi fyri teg sum sangara at læra at syngja saman við øðrum sangarum, og at sleppa at luttaka í ymiskum tiltøkum, og ikki bara sita til ta vanliga venjingina og jabba teir somu sangarnar við somu fólkum.

MEN nýggjárskonsertin var fyri útvald kór!!! Og vit »vanligu« fingið ongi boð, um vit evt. høvdu hug at royna okkum at verða við. – – – Sera hugstoytandi.

Tað sama við jólaoratori-

inum – hví bara eitt ávíst kór???

Hví ikki lata Kórsambandið taka stórverk upp, og senda brøv til kórini, so øll ið hava hug kunnu luttaka í stórra tiltøkum? Tað er so langt frá øll, ið hava hug og orku til tey stórra verkini, so tað hevði ikki verið tann stóra rúgva, ið hevði verið afturat. So høvdu vit onnur okkurt, vit við gleði góðu til í kórsambandið.

Kórstevnurnar

Tær hava leingi verið uppá »retur«. Men serliga at fara at leggja seg á dagin hjá hornorkestrinum, var ein skemtargerð. Nú verður tað so sjálfan Flaggdagin.